

NATIONAL
GEOGRAPHIC

Reisgids ROME

Sari Gilbert en Michael Brouse

fotografie: Tino Soriano

Inhoud

De reis indelen 8

Geschiedenis en cultuur 13

Het huidige Rome 14 Geschiedenis van Rome 18 Kunst 26 Eten 34

Het antieke Rome 37

Inleiding en kaart 38 De Romeinse keizers: The Good, the Bad and the Ugly 52

Van het Colosseum naar de San Clemente 57

Inleiding en kaart 58 Wandeling langs monniken, mozaïeken en martelaren 66

Van Lateranen naar de Thermen van Diocletianus 75

Inleiding en kaart 76 Obelisken 86

Van de Trevifontein naar de Via Veneto 93

Inleiding en kaart 94 Fontein en aquaducten 98

Van de Piazza di Spagna naar de Villa Borghese 107

Inleiding en kaart 108 Winkelen en mode 112 Villa's en parken 120

Van het Pantheon naar de Piazza Venezia 125

Inleiding en kaart 126 Caffè en cafés 132 Een wandeling door het hart van Rome 136

Campo Marzio 143

Inleiding en kaart 144 Wandeling door middeleeuwen en renaissance 152
Wandeling door Campo Marzio 158

Het Vaticaan 161

Inleiding en kaart 162

Trastevere en Gianicolo 181

Inleiding en kaart 182 Wandeling door Trastevere 186

Van het Forum Boarium naar de Aventijn 199

Inleiding en kaart 200 Wandeling door het oude joodse getto 204

Fuori le Mura 215

Inleiding en kaart 216

Excursies buiten Rome 225

Inleiding en kaart 226

Reiswijzer 235

Hotels en restaurants 243 Winkelen 256 Uitgaan 261 Register 265
Fotoverantwoording 270

Pagina 2-3: De Scalinata della Trinità dei Monti (beter bekend als de Spaanse Trappen), een van de mooie bezienswaardigheden van Rome. Links: vertrek (met plafondschildering van Pietro da Cortona, 1633) in het Palazzo Barberini.

De reis indelen

Lucianus, de Griekse retoricus uit de 2e eeuw, beschreef Rome als 'een stukje van het paradijs'. De 15e-eeuwse Toscaanse geleerde Gian Francesco Poggio Bracciolini omschreef de stad als 'de mooiste en meest magnifieke van alles wat ooit heeft bestaan en ooit zal bestaan'.

Soortgelijke meningen hebben nog altijd de overhand en speelden wellicht een rol in uw besluit om een bezoek aan de Eeuwige Stad te brengen. Je kunt er niet omheen: hier getuigt drieduizend jaar geschiedenis van de brille, de volharding en het aanpassingsvermogen van de mensen die Rome stichtten en die hielpen bij de opbouw van de stad tot een wereldmacht in de antieke wereld, en van de latere Romeinen.

VERVOER IN DE STAD

Net als veel andere grootte steden, kunt u Rome het best te voet verkennen. De stad heeft drie metrolijnen (A, B en C). Lijn A loopt van

Battistini tot vlak bij de Vaticaanse Musea (station Circo) en gaat naar Cinecittà als eindpunt. Lijn B brengt u naar het Colosseum. Lijn C loopt dwars door het centrum van de stad. Er is een uitgebreid netwerk van bus-, tram- en spoorlijnen (www.atac.roma.it).

ALS U MAAR EEN PAAR DAGEN HEBT

We stellen voor dat u zich concentreert op de twee historische functies waarom Rome bekendstaat: als hoofdstad van het Romeinse Rijk en als zetel van de katholieke kerk. Als u meer tijd hebt, is er nog veel meer te zien.

Het antieke Rome: gelukkig voor toeristen zijn de zichtbare restanten van het Romeinse Rijk grotendeels geconcentreerd in een beperkt gebied in het centrum van de stad. Bezichtig allereerst het **Colosseum**, het grote amfitheater dat onder de Flavische keizers in de 1e eeuw werd gebouwd. De bouw duurde tien jaar en het stadion bood plaats aan vijf-tigduizend toeschouwers. Het heeft de tand des tijds goed doorstaan. Op loopafstand van dit indrukwekkende bouwwerk ligt het **Forum Romanum** waar u de ruïnes van de Romeinse Senaat, de belangrijkste tempels en basilica's van de oude stad en de triomfbogen die de keizers oprichtten kunt bewonderen.

Aan een kant van het Forum Romanum bevinden zich de **Keizerfora** (Fori Imperiali) die door verschillende keizers zijn gebouwd. Het belangrijkste keizerforum is dat van Trajanus, gelegen bij de Mercati di Traiano (deze markten fungeren nu als musea van de keizerfora), waar u de wereldberoemde Zuil van

De Discuswerper van Lancellotti, 1e eeuw, Palazzo Massimo alle Terme.

Trajanus aantreft. De zuil werd opgericht ter ere van Trajanus overwinning van de Dacische legers. Aan de andere kant van het Forum Romanum verrijst de **Palatijn** waar Augustus en andere keizers en hoogwaardigheidsbekleders woonden. Volgens de legende werden de legendarische stichters van de stad, Romulus en Remus, hier opgevoed. Vanaf de heuvel kunt u het **Circus Maximus** zien liggen waar ooit wagenrennen werden gehouden voor de schreeuwende menigte.

Als u de Palatijnse archeologische schatkamer verlaat door de uitgang bij de Palatijn, is het zo'n 800 m lopen naar de **Thermen van Caracalla** die ooit dienstdeden als kuurbad en gezondheidscentrum voor de inwoners van Rome. Andere belangrijke monumenten in dit gebied zijn de **Case Romane del Celio**, een antieke villa en een huurkazerne bij de kerk van Santi Giovanni e Paolo en de dichtbijgelegen mysterieuze **Basilica di San Clemente**, waar onder de grond intrigerende bouwwerken daterend uit de 1e tot de 4e eeuw te vinden zijn.

Het Vaticaan: de bus, trein of metro brengt u van de antieke sites naar **Vaticaanstad** (Citta del Vaticano), aan de andere kant van de Tiber. Het is de kleinste stadstaat ter wereld.

NIET MISSEN:

- **Michelangelo's Campidoglio 40-42**
- **Het beeldende Forum Romanum en de Palatijn 44-51**
- **De barokke schoonheid van de Trevifontein 96-97**
- **Piazza di Spagna en zijn beroemde trappen 110-111**
- **Het indrukwekkende 2e-eeuwse Pantheon bezoeken 128-131**
- **Rond de glorieuze Sint-Pieter wandelen 164-170**
- **De magnifieke Sixtijnse Kapel en het Stanze di Raffaello in de Vaticaanse Musea 172-177**

De **Sint-Pieter** (Basilica di San Pietro) staat naar verluidt op de plek waar de apostel Petrus werd begraven na zijn kruisiging door de Romeinen. Maar de eerste steen van de basiliek die u ziet, werd pas eeuwen later in 1506 gelegd. De kerk met het plein, ontworpen door Michelangelo, Bernini en vele anderen, is wellicht een van de meest imposante herkenningspunten ter wereld en een inspirerende godsdienstige plaats. Het uitzicht vanaf

INFORMATIE IN HET KORT

Op het speciale telefoonnummer voor toeristen (060608) ontvangt u in het Engels informatie over musea, monumenten, godshuizen, bibliotheken, sportfaciliteiten, parken, hotels en restaurants, concerten en theater- en dansvoorstellingen.

Hier krijgt u tevens hulp bij het kopen van kaartjes en krijgt u advies over hoe u het best van A naar B komt. Bezoek hun website: www.060608.it.

Er zijn ook informatiekiosken (PIT: punto di informazione turistica) verspreid over de stad (geopend 9.30-19.30 uur, tenzij anders aangegeven):

Aeroporto Leonardo Da Vinci (internationale aankomsten, terminal 3, 8.00-19.30 uur; bagageclaim internationale aankomsten, 9.00-18.30 uur)

Castel S. Angelo (Lungotevere Vaticano)

Fori Imperiali (bezoekerscentrum, Via dei Fori Imperiali)

Piazza delle Cinque Lune (Piazza Navona)

Stazione Termini (Via Giovanni Giolitti 34, 8.00-20.00 uur)

Via Marco Minghetti (hoek Via del Corso)

Via Nazionale (Palazzo delle Esposizioni)

Het antieke Rome

Achter de Capitolijs strekt zich het Forum Romanum uit over zo'n 800 m. Ernaast bevinden zich de uitgegraven delen van de keizerlijke fora, die werden gebouwd om het te klein geworden gebied te verfraaien. Deze vallei, ingesloten tussen heuvels, vormt het hart van het antieke Rome en is in feite de geboorteplek van de stad.

De eerste ijzertijdnederzettingen uit de 9e en 8e eeuw v.Chr. lagen op de toppen van de heuvels, met name de Palatijn, die bij de Romeinse keizers een geliefde plek zou worden om hun paleizen te bouwen. In de vallei, waar een moerassige enclave lag, verrees de voorloper van het forum, een open ruimte die voor allerlei doeleinden gebruikt kon worden, van stadsvergaderingen tot markten.

Tijdens de monarchie verrezen de eerste monumenten. Het Comitium, een ronde ruimte tegenover het senaatsgebouw, werd al snel de officiële plek voor vergadering en debat. Toen de rijkdom en macht van Rome toenamen en de eerste veroveraars terugkwamen van hun reizen naar de meer ontwikkelde Hellenistische wereld, onderging het forum zijn eerste gedaanteverandering. Daarna werd het continu verder verfraaid en aangepast, zodat het steeds op passende wijze de grandeur uitdrukte van wat zou

uitgroeien tot een wereldrijk. Vanaf de 5e eeuw n.Chr. nam de betekenis van het forum af. Tot de opgravingen in de 19e eeuw hechtten de meeste Romeinen er weinig belang aan. Ze noemden het de Campo Vaccino, de koeienweide.

Vanaf het Capitool kunt u heel goed de belangrijkste bezienswaardigheden onderscheiden. Op de voorgrond staat de Boog van Septimius Severus (Arco di Settimio Severo). Links daarvan bevindt zich de massieve bakstenen Curia (senaatsgebouw). Het grote, open gebied voor de boog is het oorspronkelijke forum. Het werd eeuwenlang vrijgehouden, behalve van drie belangrijke Romeinse basisbehoeften: de olijf, de vijg en de druif. De acht grote zuilen behoorden tot de Tempel van Saturnus. De lange rechthoek erachter is alles wat resteert van de Basilica Julia. De slingerende weg naar de Boog van Titus is de Via Sacra, de Heilige Weg en ooit een belangrijke doorgangsroute omdat twee karren er elkaar konden passeren. Geheel rechts ligt de Palatijn (Monte Palatino). Verder weg ziet u de bovenste rand van het Colosseum.

NIET MISSEN:

- **Het zicht op het Forum Romanum vanaf de Campidoglio** 40
- **Wandelen over Michelangelo's Piazza del Campidoglio** 40-41
- **Het Capitolijs Museum, met het beroemde standbeeld van Marcus Aurelius** 43
- **De triomfbogen en de Curia van het Forum Romanum** 44-48
- **De Domus Augustana op de Palatijn verkennen** 51
- **De gedeeltelijk opgegraven restanten van de Fori Imperiali** 54-56

BOVEN OP DE CAPITOLIJS

Op de Capitolijs, aan uw rechterhand ziet u de grijze blokken peperinemarmer die ooit deel uitmaakten van het Tabularium, de archieven van het antieke Rome. Vlakbij staat een zuil met daarbovenop een kopie van de capitolijnse wolf die de tweeling Remus en Romulus zoogt. Voor het senaatspaleis bevindt zich het Campidoglio, het prachtige renaissancecomplex van de hand van Michelangelo, dat de plek die ooit het politieke en religieuze hart van Rome vormde nieuw leven in moest blazen. Hier vindt u de Capitolijnse Musea. ■

Campidoglio

De combinatie van architectuur en geschiedenis maakt de Campidoglio (Monte Capitolino of Capitolijn) voor elke toerist tot een absolute must. U zou hier minimaal twee keer moeten komen: één keer overdag (liefst laat in de middag) en één keer 's avonds, als de prachtige verlichting Michelangelo's Piazza del Campidoglio en het forum in een betoverende gloed zet.

PIAZZA DEL CAMPIDOGGIO

De beste manier om op de piazza te komen is via de in 1536 door Michelangelo ontworpen **Cordonata**, een geleidelijk oplopende trap die aan de benedenzijde wordt geflankeerd door twee granieten Egyptische

leeuwen. Bovenaan staan de kolossale, uit de Romeinse tijd daterende beelden van Castor en Pollux. Voor u ligt de Piazza del Campidoglio, aangelegd in opdracht van paus Paulus III in verband met het bezoek dat keizer Karel V aan Rome bracht. In de oudheid

Een ruiterstandbeeld van keizer Marcus Aurelius staat prominent voor het Palazzo Senatorio.

INSIDER TIP: De Campidoglio is een de zeven heuvels van Rome. Beklim hem tijdens het ochtendgloren voor een ongeëvenaard uitzicht op de stad.

—MERVYN CHIMES
medewerker
National Geographic

Campidoglio

 Kaart p. 39

 Bus: H, 46, 62, 63, 64, 70, 81, 84, 85, 87, 119, 170, 175, 492, 628, 715, 716, 780

was deze plek een open ruimte tussen twee heuvelkammen.

De twee identieke gebouwen aan uw linker- en rechterzijde zijn respectievelijk het **Palazzo Nuovo** (in 1655 gebouwd op basis van de aantekeningen van Michelangelo) en het oudere **Palazzo dei Conservatori**, waarvan de gevel door Michelangelo en later door andere renaissance- en barokarchitecten onder handen is genomen. Beide paleizen huisvesten de Capitijnse Musea (Musei Capitolini, p. 43).

Het Palazzo dei Conservatori (dat ooit Palazzo Caffarelli werd genoemd) staat op de plek waar in de oudheid de **Tempel van Jupiter Optimus Maximus** stond. Het moet een reusachtige tempel zijn geweest. De oudste sporen dateren uit de 6e eeuw v.Chr.; duizend jaar later zouden delen ervan nog overeind gestaan hebben. Het enige wat er tegenwoordig nog van te zien is, zijn delen van de fundering en tufstenen muurdelen aan het eind van een lange gang op de tweede verdieping.

Palazzo Senatorio: als u de Cordonata hebt beklommen, ziet u recht tegenover u het Palazzo Senatorio, in de 13e en 14e eeuw in verscheidene fasen gebouwd op de restanten van het Romeinse Tabularium (archieven). In het palazzo zetelt thans het gemeentebestuur van Rome. Voor de ingang ontwierp Michelangelo twee grote trappen, met daar tussenin een fontein. De fontein is voorzien van twee beelden van riviergoden: rechts de Tiber en links de Nijl. In de nis ertussen ziet u

de 'Dea Roma', een in rood en wit uitgevoerd beeld dat is opgebouwd uit twee oudere beelden; het stelt Minerva voor, de godin van de wijsheid en de oorlog. De klokkentoren is ontworpen door Martino Longhi de Oudere en is gebouwd tussen 1578 en 1582. De rest van de gevel is iets jonger en is van de hand van de architecten Giacomo della Porta en Girolamo Rainaldi.

Het Palazzo Senatorio rust op de fundamente van het oude Tabularium en als u de straat links van het gebouw neemt (die naar een prachtig uitzichtpunt over het Forum Romanum leidt), ziet u in de zijgevels van de nieuwere gebouwen de blokken peperinemarmer van het Tabularium, alsmede de later toegevoegde middeleeuwse torens.

Marcus Aurelius: hoe fraai de gebouwen die de piazza omringen ook mogen zijn, allereerst wordt uw aandacht getrokken door het ruitersstandbeeld van keizer Marcus Aurelius dat midden op de Piazza de Campidoglio staat. Het is een kopie – het origineel bevindt zich na een grondige restauratie in de jaren 80 in het Palazzo dei Conservatori – maar de dramatische uitstraling is er niet minder om.

Het is een van de weinige overgebleven ruitersstandbeelden uit de oudheid. Misschien is er altijd zo zuinig mee omgegaan omdat men lange tijd dacht dat het een beeld van keizer Constantijn was, onder wie het christendom een bevoorrechte positie kreeg. Het beeld is in 1538 op advies van Michelangelo, die de sokkel ontwierp, op het Campidoglio geplaatst.

ERVAAR: OVERSTEKEN

Het oversteken van de straat kan in Rome, in tegenstelling tot wat u misschien thuis bent gewend, een angstige ervaring opleveren en soms zelfs regelrecht gevaarlijk zijn. In de hele stad zijn overgangplaatsen voor voetgangers duidelijk aangegeven door zwart-witte zebrapaden, *strisce*, waar het gemotoriseerde verkeer voorrang moet verlenen. U zult echter al snel merken dat de voorbij razende auto's, motoren en scooters u niet de minste gelegenheid tot oversteken geven.

Het slechtste wat u kunt doen is vertwijfeld staan wachten tot u een kans krijgt. Probeer oogcontact te maken met een bestuurder. In het gunstigste geval waagt u vastberaden de oversteek. Ga niet rennen en stop al helemaal niet midden op de weg om verwarring te voorkomen. Het kan helpen om uw hand in een stopgebaar omhoog te steken, maar daarmee laat u wel blijken een buitenlander te zijn.

Probeer over te steken op punten waar andere mensen ook willen oversteken, of beter nog bij een verkeerslicht. Blijf hoe dan ook goed opletten, want ook groen licht voor voetgangers wil niet altijd zeggen dat het verkeer inderdaad voor u zal stoppen.

De bebaarde keizer houdt zijn rechterhand omhoog als teken van clementie. Maar laat u niet misleiden. Waarschijnlijk rustte het opgeheven been van het paard oorspronkelijk op een overwonnen barbaar. Het beeld was ooit verguld en onder de Romeinen ging het verhaal dat als de goudlaag weer zou terugkeren de dag des oordeels aangebroken was.

en het humanisme; het einde van het leven is weliswaar niet veranderd – dood en redding – maar waarom zou je de voorafgaande periode niet zo aantrekkelijk mogelijk maken? ■

De trap naar de Santa Maria d'Aracoeli:

onderaan de Cordonata ziet u links een veel steilere trap. Die leidt naar de **Santa Maria in Aracoeli** (p. 139). Mis niet de slechts deels opgegraven restanten van de meer verdiepingen tellende Romeinse *insulae* (woonhuizen) links naast de trap. De 124 treden naar de kerk (waar u ook vanaf de Piazza del Campidoglio kunt komen) zouden in 1348 aangelegd zijn om God te danken nadat Hij de stad van een plaag bevrijd had. Volgens een ander verhaal zou de trap zijn aangelegd in verband met het Heilige Jaar 1350. De trap heeft een heel ander karakter dan de Cordonata. De Aracoeli-trap straalt de middeleeuwse overtuiging uit dat het verkrijgen van genade een moeilijk en pijnlijk proces is. Michelangelo's ontwerp van tweehonderd jaar later belichaamt de opvattingen van de renaissance

Musei Capitolini

De twee gebouwen bij de Piazza del Campidoglio zien er identiek uit, hoewel het rechter ouder en groter is. Ze vormen de gebouwen van de Capitolijnse Musea (Musei Capitolini), dat beeldhouwwerk en schilderkunst bevat en een van de oudste musea ter wereld is. Een onderaardse gang verbindt de twee gebouwen via het Tabularium dat prachtig zicht over het Forum biedt.

Begin uw bezoek aan het museum op de prachtige binnenplaats van het **Palazzo dei Conservatori**, het gebouw rechts. Hier ziet u fragmenten van het reusachtige marmeren beeld van keizer Constantijn, dat ooit in de Basilica van Maxentius (of Constantijn) op het forum stond. De marmeren fragmenten in de bovenste delen van de muur ertegenover zijn ook interessant. Zoek naar het woord 'brit' op een van de grotere stukken, ooit onderdeel van de triomfboog ter ere van de militaire successen van keizer Claudius in Engeland. De grote stukken marmer eronder zijn waarschijnlijk afkomstig van Hadrianus' tempel op de Piazza di Pietra (p. 136).

Op de eerste verdieping van het Palazzo dei Conservatori ziet u schitterend beeldhouwwerk, zoals de *Jongen met een doorn in zijn voet*, de Capitolijnse wolf en Bernini's standbeeld van paus Urbanus VIII. Het laatste staat in de Horatii- en Curatii-zaal, waar ook fresco's te zien zijn met taferelen uit de periode van de eerste Romeinse koningen. Op deze verdieping bevindt zich ook het ruitersstandbeeld van Marcus Aurelius (zie p. 41-42) en andere enorme bronzen beelden.

De **Pinacoteca** (afdeling schilderkunst) op de tweede verdieping bevat werken van onder anderen Velázquez, Dosso Dossi, Titiaan, Anthonie van Dyck, Reni, Annibale Caracci en Caravaggio. Op de overloop naast de trap ziet u een rechthoekig reliëf van Marcus Aurelius die offers brengt aan de goden. Wellicht maakte het reliëf onderdeel uit van de serie die keizer Constantijn 'leende' om het bovenste deel van zijn eigen triomfboog te sieren.

Marforio, op de binnenplaats van het Palazzo Nuovo.

Musei Capitolini

- Kaart p. 39
- Piazza del Campidoglio 1
- 060608. Voor toegang voor gehandicapten: 06 6710 2071
- €€.
- Audiotour: €
- Bus: H, 46, 62, 63, 64, 70, 81, 84, 85, 87, 119, 170, 175, 492, 628, 715, 716, 780

www.museicapitolini.org

Het **Palazzo Nuovo** is gebouwd in 1655 en huisvest veel van het mooiste beeldbouwwerk van de stad. Op de binnenplaats staat Marforio, een van de bekende 'sprekende beelden' van Rome (zie p. 147). De **Sala dei Filosofi** (filosofenzaal) en de **Sala degli Imperatori** (keizerszaal) bevatten tientallen Romeinse portretten. Op de eerste verdieping bevindt zich het beeld de *Stervende Galliër*, een Romeinse kopie van een Grieks origineel uit de 3e eeuw v.Chr. ■

Forum Romanum

Bijna duizend jaar lang was het Forum Romanum het hart van het antieke Rome en het zenuwcentrum van het Romeinse Rijk. In de loop der eeuwen is er veel aan het Forum veranderd en verbouwd. Oude gebouwen deden daarbij vaak dienst als het fundament van nieuwe gebouwen wat een wirwar aan overblijfselen opleverde. De schoonheid en het historische belang van deze romantische ruïne maken het tot de belangrijkste archeologische plek van Europa.

Foro Romano

Kaart p. 39

Via di S. Gregorio
30 en Largo della
Salara Vecchia
5-6 (nabij Via dei
Fori Imperiali)

060608 of 06
3996 7700.

Onlinekaartjes:
www.tickets.rome.com

€€ (2 dagen
geldig; biedt
ook toegang tot
het Colosseum
en de Palatijn).
Dagelijks
rondleidingen
(in het Engels)
€ (toegang
Colosseum)

Bus: 60, 75,
81, 84, 85, 87,
117, 175, 673
Metro: Linea B
(Colosseo)

www.archeoroma.it

Betreed het Forum over de Via dei Fori Imperiali en ga aan het einde van de heling gekomen naar rechts. Aan uw linkerhand bevindt zich het eigenlijke Forum, een rechthoekige open ruimte die door een ijzeren traliewerk is afgezet. De overblijfselen van de basilica's flankeren de lange zijden van het Forum. Aan de korte westzijde ziet u de hoge Rostra, die zich tegenover de Tempel van Caesar aan de oostzijde bevindt. Recht voor u staat de Boog van

Diocletianus in 283 n.Chr. gereconstrueerd. Het gebouw is in de 7e eeuw tot een kerk omgebouwd en is een reconstructie van de situatie in 283. De originele deuren zijn bewaard gebleven en bevinden zich nu in de San Giovanni in Laterano.

De marmeren vloer van de Curia is een mooi voorbeeld van *opus sectile*, een zich herhalend geometrisch patroon in verschillende kleuren. Op de grote stenen trappen links en rechts stonden de draagstoelen van de senatoren (die van Julius Caesar zou van goud geweest zijn). De twee marmeren reliëfs of *plutei* (let op de Romeinse gebouwen op de achtergrond) zijn waarschijnlijk afkomstig van de **Rostra** (sprekersplatform). In nissen hiervan werden in de Romeinse tijd de ijzeren scheepsboegen van overwonnen oorlogsschepen in geplaatst.

De Boog van Septimius

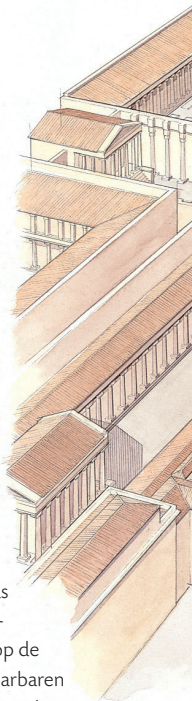
Severus, met drie doorgangen, is gebouwd in 203 n.Chr. ter ere van de tiende verjaardag van de regering van keizer Septimius Severus (reg. 193-211) en gewijd aan de overwinning van de keizer en zijn zoons op de Arabieren en de Parthen. Let op de barbaren onderaan de zuilen, die het gewicht van de hele boog lijken te dragen. Vlakbij ligt de **Lapis Niger** (zwarte steen), die de plek markeerde van een belangrijk vroeg graf, wellicht dat van Romulus.

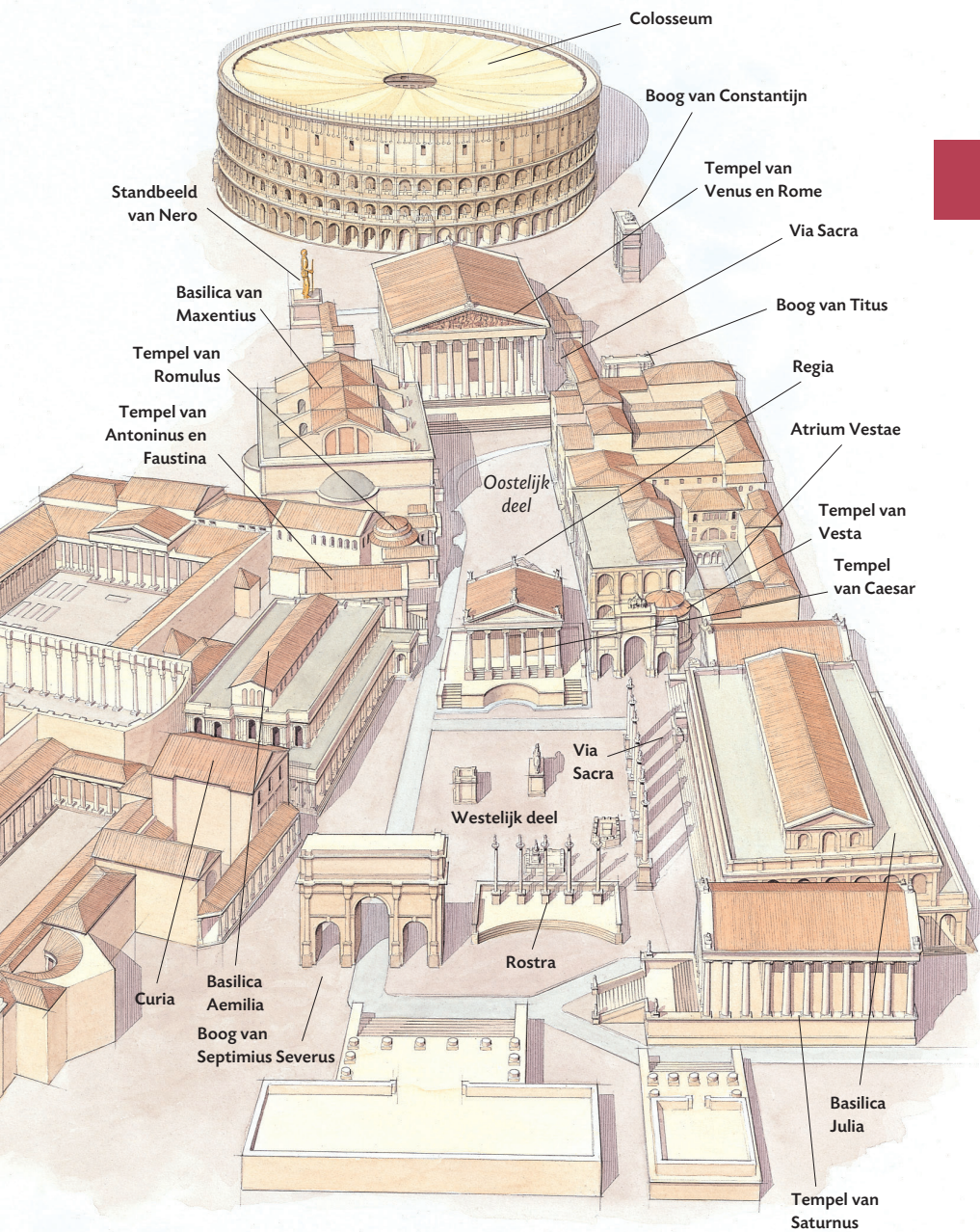
en rechts staan de overgebleven zuilen van de Tempel van Saturnus.

WESTELIJK DEEL

De **Basilica Aemilia** is gebouwd in 179 v.Chr. In de Romeinse tijd was een basilica geen kerk, maar een ruimte waar vooral recht gesproken werd en vergaderd werd. Het gebouw had een grote centrale hal en twee kleinere zijschepen.

Nast de basilica staat de **Curia** of Senaat, gebouwd door Julius Caesar en door keizer

RECONSTRUCTIE VAN HET FORUM ROMANUM

Reisgids ROME

Wereldwijd nemen experts van National Geographic een kijkje achter de schermen en dringen door tot de kern van de cultuur, de geschiedenis en het volk van een land. Dankzij National Geographic Reisgidsen kan hun ervaring de jouwe worden.

DE REIS INDELEN, een beknopte kennismaking met Rome, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder Italiaans koken en taallessen, een zoektocht naar het perfecte ijsje en concerten in historische kerken.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

WANDELINGEN, voorzien van duidelijke kaartjes. Bijvoorbeeld de oude omgeving van de Trastevere, de rijkdom van middeleeuwen en renaissance rondom Campo Marzio en de parken en kloosters bij het Colosseum.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAADE PADEN, waaronder de ruïnes van de oude stad van Ostia-Antica en het keizerlijke paleiscomplex van keizer Hadrianus in Tivoli.

NIET MISSEN bij elk hoofdstuk vind je verwijzingen naar nadere informatie over sterk aanbevolen bezienswaardigheden en activiteiten.

PRACHTIGE KLEURENFOTO'S EN HANDIGE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overal het mooiste te zien.

NUR 512

9 789043 925990